ప్రచురణార్హమైన

భారతదేశ సర్వోన్నత న్యాయస్థానము
సివిలు అప్పీలేట్ అధికారపరిధి
సివిలు అప్పీలు నెం.6801 /2010

మూర్తి శ్రీ దుర్గా భవాని (హేతువాలి)
ట్రస్ట్ మరియు ఇంకొకరు ---**అప్పీలుదారులు**

వర్సెస్

శ.దివాన్ చంద్ (మృతుడు) ద్వారా
LRలు. మరియు ఇతరులు ---**ప్రతివాదులు**

సంహితంగా

సివిలు అప్పీలు నెం.6802/2010
సివిలు అప్పీలు నెం.6803/2010
సివిలు అప్పీలు నెం.6804/2010

తీర్పు

రాజేశ్ బిందాల్,న్యాయమూర్తి.

1. దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు తీర్పులు , డిక్రీలను సమర్థిస్తూ, సూట్ నంబర్లు 273/1989 mariyu 274/1989 లోని ట్రయల్ కోర్టు తీర్పులను , ఆదేశాలను వ్యతిరేకిస్తూ, రెగ్యులర్ సెకండ్ అప్పీల్ నంబర్లు 2306 & 2307/ 1997లో హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ అప్పిలాదారులు ఈ న్యాయస్థానం ముందు ఉన్నారు. పిటిషనర్లు దాఖలు చేసిన అప్పీళ్లను కొట్టివేశారు. పైన పేర్కొన్న అప్పీళ్లకు వ్యతిరేకంగా రివ్యూ అప్లికేషన్ నంబర్లు RA-RS-25C & 26-C/2010లో 5.4.2010న జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు కూడా సవాలులో ఉన్నాయి.

2. కేసు తనిఖీ చేయబడిన చరిత్రను కలిగి ఉంది. అయితే, ప్రస్తుత అప్పీళ్లకు దారితీసే వాస్తవాలు సివిల్ అప్పీల్ నం. 6801/2010 నుండి గమనించబడుతున్నాయి. అయితే, అవసరమైన చోట , పేర్కొన్న ఆస్తికి సంబంధించిన మునుపటి వ్యాజ్యం సూచించబడుతుంది.

3. అప్పీలుదారు నమోదైన ధార్మిక సంస్థ , ఇది ఖాస్రా నంబర్ 4833 లో భాగమైన భూమికి యజమాని. స్వాధీనం కోసం అప్పీలుదారు 26.5.1982న దావా వేశారు. ఈ భూమిని ప్రతివాదులు/ప్రతివాదులు ఆక్రమించుకున్నారని ఆరోపించారు. అప్పీలుదారు/వాది వివాదంలో ఉన్న ఆస్తికి యజమానులు కాదని అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేస్తూ ప్రతివాదులు/ప్రతివాదులు ఈ దావాను సవాలు చేశారు. దావా వేసే హక్కు వారికి లేదు ; ప్రతివాదులు 34 సంవత్సరాలకు పైగా ఆస్తిని కలిగి ఉన్నారు మరియు వారి వ్యాపారాన్ని నడుపుతున్నారు; మరియు దావా ఆస్తి ఖాస్రా నెంబరు 4833 లో భాగం కాదు. ప్రతికూల స్వాధీన మార్గం ద్వారా వారు దావా ఆస్తికి యజమానులు అయ్యారని కూడా వాదించారు.

4. 28.2.1991 నాటి తీర్పు ద్వారా ట్రయల్ కోర్టు ఈ దావాను కొట్టివేసింది. ప్రతివాదులు/ప్రతివాదులను దావా ఆస్తి నుంచి తొలగించాలని ఆదేశించారు. ప్రతివాదులు/ ప్రతివాదులు దాఖలు చేసిన అప్పీలును అదనపు జిల్లా న్యాయమూర్తి స్వీకరించారు. ప్రధానంగా, ఆస్తిపై తమ హక్కును ప్రాథమికంగా నిరూపించుకోవడంలో విఫలమయ్యారనే కారణంతో ట్రయల్ కోర్టు తీర్పు, డిక్రీని పక్కన పెట్టారు.

5. దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు , డిక్రీని అప్పీల్ లో 13.10.2009 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా హైకోర్టు సమర్థించింది మరియు రివ్యూ అప్లికేషన్ కూడా 5.4.2010 న కొట్టివేయబడింది.

6. అప్పీలుదారుల తరఫు న ప్రముఖ సీనియర్ న్యాయవాది నీరజ్ జైన్ వాదనలు వినిపిస్తూ , సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించిన ట్రయల్ కోర్టు ఈ దావాను సక్రమంగానే తీర్పు ఇచ్చిందని తెలిపారు. అయితే, సాక్ష్యాధారాలను తప్పుగా అర్థం చేసుకోవడంతో , మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు ఆ ఫలితాలను తిప్పికొట్టింది. దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు తీర్పును సమర్థించడంలో హైకోర్టు కూడా తప్పు చేసింది. ట్రయల్ కోర్టు ముందు వాదనల సందర్భంగా ప్రతివాదులు , ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది వివాదాస్పద స్థలం ఖాస్రా నంబరు 4833లో భాగమని స్పష్టంగా అంగీకరించారని తెలిపారు. వాస్తవానికి, ఆస్తి యాజమాన్యం వివాదంలో లేనప్పుడు మాత్రమే ప్రతికూల స్వాధీన అభ్యర్థనను లేవనెత్తవచ్చు. ఖాస్రా నంబరు 4833 అప్పీలుదారులకు చెందినదని హైకోర్టు పేర్కొంది. అయితే, ఆస్తి గుర్తింపు వివాదంలో ఉందనే కారణంతో అప్పీలుదారులకు ఉపశమనం నిరాకరించారు. ఖాస్రా నంబరు 4833లో ఇది భాగం కాదని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. ఖాస్రా నంబరు 4833 అప్పీలుదారులు/వాదులకు చెందినదని హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ప్రతివాదులు సవాలు చేయలేదు.

7. 1990 రబీ నుంచి ఖాస్రా గిర్దావరిని సరిచేయాలని 2.8.1993న కర్నాల్ తహసీల్దార్ -కమ్-అసిస్టెంట్ కలెక్టర్ , 2వ గ్రేడ్ , కర్నాల్ కు ముందు ప్రతివాదులు , దరఖాస్తు దాఖలు చేసుకున్నట్లు తెలిపారు. ప్రతివాదుల ఆధీనంలో ఉన్న ప్రాంతం ఖాస్రా నంబరు 4833లో భాగమని , అది తమ ఆధీనంలో ఉందని ప్రతివాదులు అంగీకరించారు, ఇది 1994-95 సంవత్సరానికి జమాబందీ ద్వారా స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. దిగువ అప్పిలేట్ కోర్టు (ఉదా. డి-16) ఆధారంగా సివిల్ దావా నెంబరు 371/1981 అనే మరో వ్యాజ్యంలో స్థానిక కమిషనర్ సమర్పించిన నివేదికలో ఎలాంటి పక్కా అంశాలను నిర్ధారించలేదు. ఇది ఖస్రా నంబరు 4833లో భాగమని , పేర్కొంటూ వివాదంలో ఉన్న ఆస్తికి సంబంధించిన భవన నిర్మాణ ప్రణాళికలను ప్రతివాదులు మునిసిపల్ కమిటీకి సమర్పించిన పత్రాన్ని పేపర్ బుక్ లోని 97వ పేజీలోని పత్రాన్ని ఆయన ప్రస్తావించారు. పైన పేర్కొన్న ఆధారాలతో, ఆస్తి యొక్క గుర్తింపు వివాదంలో ఉందని దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు మరియు హైకోర్టు నమోదు చేసిన

ఫలితాలు పూర్తిగా వికృతంగా ఉన్నాయి, ఎందుకంటే వారి ఆధీనంలో ఉన్న ఆస్తి ఖాస్రా నంబర్ 4833 లో భాగమని ప్రతివాదులు అంగీకరించారు.

8. భగవత్ సరూప్, ఆనంద్ సరూప్, పండిట్ హర్ సరూప్ లను దావా ఆస్తుల స్వాధీనం తొలగింపు నుంచి శాశ్వత నిషేధం విధించాలని ప్రతివాదులు సుందర్ దాస్ , గోపాల్ సింగ్ లు సివిల్ దావా నంబర్ 371/1981ను 29.05.1975న దాఖలు చేశారని , ప్రతికూల స్వాధీన పిటిషన్ కూడా లేవనెత్తారని వాదించారు. ప్రతికూల స్వాధీన అభ్యర్థనకు సంబంధించినంతవరకు, ఫలితాలు ప్రస్తుత ప్రతివాదులు/అప్పీలుదారులకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయి, అయితే, ప్రతివాదులు దీర్ఘకాలంగా తమను కలిగి ఉండటం వల్ల శాశ్వత నిషేధ ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడ్డాయి , చట్టప్రకారం తప్ప వారిని తొలగించలేమని పేర్కొంది. ఇది అదే దావా ఆస్తి కి సంబంధించింది. ఈ దావా పాక్షికంగా 30.09.1981 న తీర్పు ఇవ్వబడింది.

9. మరోవైపు, అప్పీలుదారులు ఈ కోర్టు ముందు అన్ని వాస్తవిక అంశాలను లేవనెత్తడం చాలా ఆలస్యమైందని ప్రతివాదుల తరపున సీనియర్ న్యాయవాది సంజయ్ పారిఖ్ వాదించారు. కింది రెండు న్యాయస్థానాలచే ప్రతివాదులకు అనుకూలంగా నమోదు చేసిన వాస్తవాలను ఏకకాలంలో కనుగొనడం జరిగింది మరియు ఆ నిర్ధారణను తోసిపుచ్చడానికి నమోదులో ఏమీ లేదు. ప్రతివాదులను అనవసరంగా కేసుల్లోకి లాగుతున్నారు. 2.12.1978 నాటి స్థానిక కమీషనర్ ఇచ్చిన నివేదికలో, ప్రతివాదుల ఆధీనంలో ఉన్న ప్రాంగణం ఖాస్రా నంబరు 4833లో భాగం కాదని, అంతకు మించి 434 అడుగుల దూరంలో ఉందని స్పష్టంగా పేర్కొంది. అనుమతించలేని కొత్త అంశాలను ఈ కోర్టు ముందు లేవనెత్తాలని కోరుతున్నారు. గత 34 ఏళ్లుగా ఈ ఆస్తిని ప్రతివాదులు తమ ఆధీనంలో ఉంచుకున్నారు. వాస్తవానికి, హైకోర్టులో దాఖలైన అప్పీలులో కూడా చెప్పుకోదగిన చట్టసమస్యలేవీ

ఉత్పన్నం కాలేదని , న్యాయపరమైన అంశాలేవీ రూపొందించలేదని, దీనికి ఈ కోర్టు నిర్ణయాధికారం అవసరమన్నారు.

10. మేము పక్షాల తరపున తెలుసుకున్న ప్రముఖుల సలహాలను విన్నాము మరియు నమోదులో సంబంధిత విషయాలను పరిశీలించాము.

11. సబ్ జడ్జి కర్నాల్ ద్వారా *హర్సరూప్ వర్సెస్ మునిసిపల్ కమిటీలో* అప్పీలుదారుల ప్రయోజనాల కోసం 30.7.1965 నాటి తీర్పు మరియు డిక్రీని పూర్వీకులకు అనుకూలంగా ఆమోదించినట్లు నమోదులో ఉన్న తీర్పుల నుండి స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. (సూట్ నం. 292 /1962).

12. వివాదాస్పద ఆస్తికి సంబంధించి మునిసిపల్ కమిటీకి వ్యతిరేకంగా పైన పేర్కొన్న డిక్రీని అమలు చేయాలని అప్పీలుదారు 1974లో ఒక పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ప్రతివాదుల పూర్వీకుల ఇచ్చిన హామీ కూడా అమలుకు ఆటంకం కలిగిస్తున్నందున ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్‌లో ప్రతివాదులుగా చేర్చబడ్డారు , డిక్రీ మరియు దానిపై నిర్మాణాన్ని పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

13. పైన పేర్కొన్న అమలు జరిపే ప్రక్రియలో ఒక స్థానిక కమీషనర్ నియమించబడ్డాడు , అతను సంఘటనా స్థలాన్ని సందర్శించిన తరువాత, 19.1.1975 న తన నివేదికను కోర్టుకు సమర్పించాడు. ప్రతివాదులు నిర్మించిన సందేహాస్పద మైన దుకాణాలు ఖాస్రా నంబరు 4833లో నిర్మించినవని తన నివేదికలో పేర్కొన్నారు. పైన పేర్కొన్న అమలు జరిపే ప్రక్రియ యొక్క స్థితి గురించి నమోదుల నుండి ఏమీ ఎత్తి చూపబడలేదు.

14. దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు 16.1.1997 నాటి తీర్పులో గమనించినట్లుగా, పైన పేర్కొన్న ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్ లో విచారణ సందర్భంగా , ప్రతివాదులు తమ పూర్వీకులు ఇచ్చిన హామీపై నిర్మాణాన్ని

చేపట్టడానికి అనుమతించబడ్డారు , ఒకవేళ వారు ఓడిపోతే , వారు ఎటువంటి నష్టపరిహారాన్ని పొందలేరు.

15. పైన పేర్కొన్న ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్ పెండింగ్ లో ఉన్న సమయంలో , భగవత్ సరూప్ , ట్రస్టీ అప్పీలుదారు ట్రస్ట్ యొక్క ధర్మకర్తకు వ్యతిరేకంగా పూర్వీకుల-ఆసక్తి ఉన్న ప్రతివాదులు , నం. 371/1981తో దావా వేశారు . ఈ దావాలో , రెండు ప్రధాన అంశాలను రూపొందించారు , అవి, అందులోని అప్పిలదారుల ప్రతికూల స్వాధీనత ద్వారా ఆస్తికి యజమానులు అయ్యారా మరియు రెండవది సూట్ నంబర్ 292 /1962, *హర్సారుప్ వర్సెస్ మునిసిపల్ కమిటీ* , కర్నాల్ లోని డిక్రీకి అప్పిలదారులు కట్టుబడి ఉన్నారా లేదా అనేది. ప్రతివాదుల పూర్వీకులు ప్రతికూల స్వాధీన ప్రాతిపదికపై ఆస్తిపై యాజమాన్యాన్ని కోరుతూ దావా దాఖలు చేశారంటే, దావా ఆస్తిపై అప్పిలదారుల యాజమాన్యం అంగీకరించబడిందని ముందుగానే భావించవచ్చు. ఏదేమైనా, ప్రతివాదులు ప్రతికూల స్వాధీన మార్గం ద్వారా వివాదంలో ఉన్న ఆస్తికి యజమానిగా మారడం యొక్క పూర్వీకు లు ఇచ్చిన హామీ ప్రయోజనాలకు సంబంధించిన సమస్యను , అందులోని అప్పీలుదారులకు వ్యతిరేకంగా నిర్ణయించారు. పైన పేర్కొన్న దావాలో అప్పీలుదారులు తమ ప్రతికూల స్వాధీనాన్ని నిరూపించడంలో విఫలమయ్యారని ప్రత్యేకంగా అభిప్రాయపడింది. చివరగా, 30.09.1981 న సరైన చట్టప్రకారం తప్ప, ప్రతివాదులు తమ ఆధీనంలో జోక్యం చేసుకోకుండా నిరోధిస్తూ శాశ్వత నిషేధ ఉత్తర్వును మాత్రమే తమకు అనుకూలంగా జారీ చేయడంతో అప్పీలుదారులు పాక్షికంగా విజయం సాధించారు. పైన పేర్కొన్న దావాలో , సదర్ కనూంగో స్థానిక కమిషనర్ గా నియమించబడ్డాడు. నాలాకు 434 అడుగుల దూరంలో ప్రతివాదుల ఆధీనంలో ఉన్న ఆస్తి ఉందని పేర్కొంటూ 02.12.1978న ఆయన తన నివేదికను ఇచ్చారు. నివేదికలో ఖాస్రా నెం.4833 గురించి కూడా ప్రస్తావించలేదు. పక్కా అంశాలేవీ ప్రస్తావించలేదు. అది సాధ్యమైనంత అస్పష్టంగా ఉంది. డిక్రీ తుది దశకు చేరుకుంది.

ప్రస్తుత వ్యాజ్యం:

16. ట్రస్ట్ స్వాధీనం కోసం 26.5.1982 న సివిల్ సూట్ నంబర్. 273/1989 ను దాఖలు చేసింది. గతంలో ప్రతివాదులు దాఖలు చేసిన సూట్ నంబర్ 371/1981లో స్థానిక కమిషనర్ సమర్పించిన నివేదికపై ప్రధానంగా ఆధారపడ్డారు. 2.12.1978 నాటి స్థానిక కమీషనర్ ఇచ్చిన నివేదికను పరిశీలిస్తే కొలతలు చేపట్టే ముందు పక్కా పాయింట్లు నిర్ధారణ కాలేదని తెలుస్తుంది. పైన పేర్కొన్న నివేదికలో, కనూంగో స్థానిక కమిషనర్గా ఉన్నప్పుడు , వివాదంలో ఉన్న ఆస్తి నాలాకు 434 అడుగుల దూరంలో ఉందని కనుగొన్నారు. స్థల ప్రణాళిక ను కూడా నివేదికతో జత చేసి అందులో రోడ్డు , నాలా చూపించడం మినహా , ఆస్తిని సరిగా గుర్తించేందుకు ఖాస్రా నంబర్లు పేర్కొనలేదు. అదే ఆస్తికి సంబంధించి 19.1.1975 నాటి స్థానిక కమిషనర్ నివేదిక కూడా ఉందన్న వాస్తవాన్ని కూడా ప్రస్తావించలేదు. ఇది అప్పీలుదారు యొక్క పూ ర్వీకుల-ప్రయోజనకర్త దాఖలు చేసిన అమలు ప్రక్రియలో నియమించబడిన స్థానిక కమీషనర్ ఇచ్చిన నివేదిక , ఇందులో ప్రతివాదుల యొక్క పూర్వ ప్రయోజనాలు కూడా భాగస్వాములుగా ఉన్నాయి. ఆస్తి యొక్క సరిహద్దులను మోసుకెళ్లే ముందు పక్కా పాయిం ట్లు గుర్తించబడ్డాయి మరియు నిర్దిష్ట ఖాస్రా నెం.4833ను కొలవడంతో ఈ నివేదిక ఆత్మవిశ్వాసాన్ని నింపింది. సరైన ప్రణాళిక కూడా పైన పేర్కొన్న నివేదికతో జతచేయబడింది.

17. గత 34 ఏళ్లుగా తమ ఆధీనంలోనే ఉన్నామని ప్రస్తుత దావాలో ప్రతివాదులు పేర్కొన్నారు. ఈ దావా ఆస్తి ఖాస్రా నెంబరు 4833లో భాగం కాదని , ప్రతికూల స్వాధీన మార్గం ద్వారా వారు ఆస్తికి యజమానులు అయ్యారని పేర్కొంది. చివరకు అప్పీలుదారులకు అనుకూలంగా తీర్పు వచ్చింది. తీర్పులోని 13వ పేరాలో దావా ఆస్తి ఖాస్రా నెం.4833లో భాగమని ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది చేసిన వాంగ్మూలాన్ని ట్రయల్ కోర్టు నమోదు చేసింది. అదే ఇలా ఉంది :-

> "13. వివాదాస్పద స్థలం ఖాస్రా నంబరు 4833లో భాగమన్న వాస్తవాన్ని , వాదనల సందర్భంగా న్యాయవాది శ్రీ టిపిఎస్ బేడీ అంగీకరించారు. ఒక దశలో ఆ ఆస్తి

గుర్తింపును నిర్ధారించలేదని , అయితే వివాదాస్పద స్థలం ఖాస్రా నెం.4833లో
భాగమని ఆయన అంగీకరించినందున అది ఖాస్రా నెం.4833లో లేదనే
సాక్ష్యాధారాలను పరిశీలించాల్సిన అవసరం లేదన్నారు."

18. ప్రతికూల స్వాధీన మార్గం ద్వారా తాము ఆస్తికి యజమానిగా మారుతున్నామని అందులోని ప్రతివాదులు లేవనెత్తిన పిటిషన్ కు సంబంధించి , మునుపటి వ్యాజ్యంలో, ప్రతివాదులు అప్పటికే ఆ ప్రాతిపదికన మాత్రమే ఓడిపోయారని కనుగొన్నారు (రిఫరెన్స్ సూట్ నెం. 371/1981). పైన పేర్కొన్న రెండు వాస్తవాలు ఆస్తి యొక్క గుర్తింపును స్పష్టంగా నిర్ధారించాయి.

19. వివాదంలో ఉన్న ఆస్తి ఖాస్రా నంబరు 4833లో భాగమని ప్రతివాదులు అంగీకరించిన కేసు అని స్పష్టంగా నిర్ధారించే మరొక వాస్తవం , ఖాస్రా గిర్దావరిని సరిదిద్దాలని కోరుతూ 2.8.1993న తహసీల్దార్-కమ్-అసిస్టెంట్ కలెక్టర్ కు ప్రతివాదులు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును బట్టి స్పష్టమవుతోంది. ఇందులో, దరఖాస్తుదారులు 1950 నుండి దుకాణాల యజమానులని మరియు ఇది ఖాస్రా నెంబరు 4833 లో భాగమని పేర్కొన్నారు. కర్నాల్ లోని సెకండ్ గ్రేడ్ అసిస్టెంట్ కలెక్టర్ 17.2.1994 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా ఖాస్రా గిర్దావరిని సరిదిద్దాలని ఆదేశించారు, ప్రతివాదులకు ఖాస్రా నెంబరు 4833 లోని కొంత భాగం ఉందని పేర్కొన్నారు.

20. 28.2.1991 నాటి ట్రయల్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు , డిక్రీపై బాధపడుతూ, ప్రతివాదుల పూర్వీకులు అప్పీల్ దాఖలు చేశారు. 16.1.1997 నాటి తీర్పు , డిక్రీ ద్వారా ADJ దీనిని అనుమతించింది. తీర్పులోని 14వ పేరాలో సూట్ నంబర్ 292 /1962ను ప్రస్తావిస్తూ, మొదటి అప్పీలేట్ కోర్టు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయం ఏమిటంటే , అప్పీలుదారులు ఖాస్రా నంబర్ 4833 కి సహ-యజమానులు. అయితే 2.12.1978 నాటి స్థానిక కమీషనర్ ఇచ్చిన నివేదిక ఆధారంగా , దావా ఆస్తి వేరుగా ఉండటం, ప్రస్తుత అప్పీలుదారులు దానికి యజమానులు కాకపోవడం వల్ల , వారికి ఎలాంటి ఉపశమనం లభించదని అభిప్రాయపడింది.

21. కింది అప్పీలేట్ కోర్టు తీర్పును, డిక్రీని సవాలు చేస్తూ అప్పీలుదారులు పంజాబ్ మరియు హర్యానా హైకోర్టులో RSA నంబర్ 2306/1997 దాఖలు చేశారు. అప్పీలును కొట్టివేస్తూ హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల్లో కూడా , అప్పీలుదారులు ఖాస్రా నంబర్ 4833 యజమానులు అని ప్రత్యేకంగా నమోదు చేశారు. అయినప్పటికీ , 2.12.1978 నాటి స్థానిక కమీషనర్ నివేదికను ప్రస్తావిస్తూ , అప్పీలుదారులు ఎటువంటి ఉపశమనానికి అర్హులు కాదని పేర్కొంది. పైన పేర్కొన్న తీర్పుకు , వ్యతిరేకంగా దాఖలైన రివ్యూ దరఖాస్తు కూడా కొట్టివేయబడింది.

22. ప్రస్తుత వ్యాజ్యంలో నమోదైన వాస్తవాలను బట్టి , అప్పీలుదారులు ఖాస్రా నంబరు 4833 ఆస్తికి యజమానిగా అంగీకరించారని స్పష్టమవుతోంది. రెండో అప్పీలును కొట్టివేస్తూ , హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల్లో కూడా ఈ విషయం నమోదైంది. ప్రతివాదులు హైకోర్టు నమోదు చేసిన పైన పేర్కొన్న తీర్పును, సవాలు చేయడం లేదు. వాస్తవానికి , ట్రయల్ కోర్టులో కూడా ఆ మేరకు ప్రతివాదుల అంగీకారం ఉండటంతో వారు చేయలేకపోయారు.

23. ఖాస్రా నెంబరు 4833లోని ఏ భాగాన్ని కూడా ప్రతివాదులు కలిగి ఉండరని , ఎందుకంటే వారి ఆధీనంలో ఉన్న ఆస్తి భిన్నంగా ఉండటం మాత్రమే అప్పీలుదారులకు సరిపోదు. అయితే, ఆ అంశంపై కూడా, దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు , హైకోర్టు నమోదు చేసిన అంశాలు తమ ఆధీనంలో ఉన్న ఆస్తి గుర్తింపుకు సంబంధించి ప్రతివాదుల అంగీకార రూపంలో ఉన్న రెండు ప్రధానమైన పత్రాలును పరిగణనలోకి తీసుకుంటే వికృతంగా ఉన్నాయి. మొదటిది, పైన పేరా నంబరు 17లో గమనించిన విధంగా, ట్రయల్ కోర్టు ముందు ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది చేసిన వాంగ్మూలం, రెండవది ఖాస్రా నంబర్ 4833లోని కొంత భాగం తమ ఆధీనంలో ఉందని అంగీకరిస్తూ ఖస్రా గిర్దావారీని సరిదిద్దాలని, ప్రతివాదులు తహసీల్దార్ –కమ్–అసిస్టెంట్ కలెక్టర్ ముందు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తు. వీటితో అదనంగా, నాయబ్ తహసీల్దార్ సమర్పించిన 19.1.1975 నాటి స్థానిక కమిషనర్ నివేదిక

కూడా ఉంది. *హర్సరూప్ వర్సెస్ మునిసిపల్ కమిటీ* కేసులో కర్నాల్ సబ్ జడ్జి తనకు అనుకూలంగా ఇచ్చిన డిక్రీలో అప్పీలుదారుల యొక్క పూర్వీకు లు-ఇచ్చిన-హామీ, దాఖలు చేసిన ఎగ్జిక్యూషన్ పిటిషన్లో ఇది ఉంది. ఇంకా ప్రతివాదులు ప్రతికూల స్వాధీనానికి సంబంధించిన అభ్యర్థన అప్పీలుదారుల నిర్దిష్ట ఆస్తిపై యాజమాన్యాన్ని ముందుగానే పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది , ఇది ప్రతివాదుల ఆధీనంలో ఉందని పేర్కొన్నారు

24. పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల , అప్పీలుదారులు దాఖలు చేసిన రివ్యూ దరఖాస్తులు , అప్పీళ్లను కొట్టివేస్తూ హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు , దిగువ అప్పీలేట్ కోర్టు యొక్క తీర్పులు , డిక్రీలను చట్టపరంగా కొనసాగించలేమని , వాటిని కొట్టివేసి , అప్పీళ్లకు అనుమతిస్తామని తెలిపింది. ట్రయల్ కోర్టు సూట్ నంబర్ 273 & 274/1989లో ఇచ్చిన తీర్పులు, డిక్రీలను పునరుద్ధరించబడతాయి.

25. డిక్రీ పత్రం సిద్ధం చేయాలి.

(అభయ్ ఎస్. ఓకా, న్యాయమూర్తి)

(రాజేష్ బిందాల్, న్యాయమూర్తి)

న్యూఢిల్లీ
11.04. 2023.